

Udskriftsdato: 23. december 2025

FOU nr 2015.17 (Gældende)

2015-17. Frit skolevalg på specialundervisningsområdet kan ikke nægtes alene på grund af prisen

Ministerium: Folketinget

Opfølgning / Opfølgning til

LBK nr 433 af 22/04/2014 § 19 - LBK nr 665 af 20/06/2014 § 12

2015-17. Frit skolevalg på specialundervisningsområdet kan ikke nægtes alene på grund af prisen

En skoleelev skulle have specialundervisning i stedet for almindelig skolegang. Drengen og hans mor ønskede, at han skulle gå på en specialskole i en anden kommune. Hans egen kommune havde en lignende skole, og det var kommunens vurdering, at begge skoler var egnede til at dække hans undervisningsbehov. Den skole, som drengen ønskede at gå på, var imidlertid 220.000 kr., eller cirka 50 pct., dyrere på årsbasis end kommunens egen lignende skole. Drengens kommune traf herefter afgørelse om, at det ønskede tilbud var ”mere vidtgående”, fordi det var væsentligt dyrere end kommunens eget tilbud.

Efter folkeskolelovens § 12, stk. 3, kan en skolekommune ikke foretage henvisning til et mere vidtgående specialundervisningstilbud end det tilbud, som bopælskommunen har henvist barnet til. Det var ombudsmandens opfattelse, at der med udtrykket ”mere vidtgående” sigtes til det indholdsmæssige i tilbuddet, og at drengens kommune derfor ikke alene kunne lægge vægt på prisen i vurderingen af, om specialundervisningstilbuddet var mere vidtgående. Kommunens afgørelse var således ikke i overensstemmelse med lovgivningen. Det var desuden ombudsmandens opfattelse, at kommunen burde have partshørt partsrepræsentanten for drengens mor om prisen for det ønskede specialtilbud, før kommunen traf afgørelse.

Ombudsmanden fandt imidlertid ikke grundlag for at henstille, at sagen blev genoptaget, da drengen nu gik på en efterskole.

(Sag nr. 12/04872)

I det følgende gengives ombudsmandens udtalelse i sagen, efterfulgt af en sagsfremstilling.

Følgende betegnelser er brugt til at anonymisere sagen:

A Kommune: drengens bopælskommune

B Kommune

X specialskole (beliggende i B Kommune): den skole, som drengen og hans mor ønskede, at han skulle gå på

Y specialskole (beliggende i A Kommune): den skole, som A Kommune visiterede drengen til

Z Efterskole: den efterskole, drengen går på nu

Æ Skole: den skole, som drengen gik på, da der blev truffet afgørelse om, at han skulle have specialpædagogisk bistand/særligt skoletilbud

C børnepsykiatriske hospital: hospital, som foretog en børnepsykiatrisk udredning af drengen

Ombudsmandens udtalelse

Sagen drejer sig om, hvorvidt A Kommune med henvisning til reglerne om frit skolevalg kunne afvise at lade drengen visitere til X specialskole i B Kommune, med den begrundelse at X specialskole var 220.000 kr. – eller ca. 50 pct. – dyrere på årsbasis end Y specialskoles afdeling, som er et lignende tilbud i A Kommune.

Herudover er spørgsmålet, om A Kommune burde have partshørt partsrepræsentanten for drengens mor, inden kommunen traf afgørelse i sagen.

Jeg har koncentreret min undersøgelse af sagen om disse spørgsmål.

Jeg henviser til § 16, stk. 1, i lov om Folketingets Ombudsmand (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013). Det fremgår af denne bestemmelse, at ombudsmanden selv afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

Reglerne om frit skolevalg i folkeskolen

I forbindelse med lov nr. 335 af 18. maj 2005 om ændring af lov om folkeskolen (Mere frit skolevalg inden for og over kommunegrænser) blev der ved en ændring af folkeskolelovens § 36, stk. 3, indført adgang til mere frit skolevalg i folkeskolen. Forældre fik således i almindelighed krav på, at deres barn kunne optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, hvis der var plads på den ønskede skole.

Med lov nr. 511 af 4. juni 2012 om ændring af lov om folkeskolen (Justering af frit skolevalg over kommunegrænser m.v.) blev frit skolevalg opretholdt, men ordningen blev skærpet i forhold til specialundervisning.

Reglerne om frit skolevalg fremgår som nævnt af § 36, stk. 3, i folkeskoleloven (nu lovbekendtgørelse nr. 665 af 20. juni 2014 af lov om folkeskolen). Bestemmelsen har – og havde på tidspunktet for A Kommunes afgørelse – følgende ordlyd:

”Stk. 3. Forældre har krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skolekommunen har fastsat i henhold til § 40, stk. 2. Det samme gælder, hvis forældrene ønsker, at barnet skifter skole under skoleforløbet, herunder til distriktsskolen. Kommunalbestyrelsen kan i ganske særlige tilfælde træffe beslutning om suspension af det frie skolevalg efter 1. og 2. pkt., jf. § 40, stk. 2, nr. 4. Hvis det ikke er muligt at imødekomme alle ønsker om optagelse i en anden skole end distriktsskolen,

sker optagelse efter retningslinjer fastsat af kommunalbestyrelsen i skolekommunen for, hvilke børn der skal optages først. ”

I forhold til specialundervisning og frit skolevalg er spørgsmålet reguleret i folkeskolelovens § 12, stk. 2 og 3, som har – og på tidspunktet for A Kommunes afgørelse havde – følgende ordlyd:

”Stk. 2. Henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Stk. 3. Ønsker forældre, at deres barn optages i en skole beliggende i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, foretages henvisningen til specialundervisning, jf. stk. 2, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen. Skolekommunen kan ikke foretage henvisning til et mere vidtgående specialundervisningstilbud end det tilbud, som bopælskommunen har henvist barnet til. Afgørelsen af, om tilbuddet er mere vidtgående, træffes af bopælskommunen. ”

Det fremgår således af § 12, stk. 3, at henvisning til specialundervisning sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen. Skolekommunen kan ikke foretage henvisning til et mere vidtgående specialundervisningstilbud end det tilbud, som bopælskommunen har henvist barnet til. Afgørelsen af, om tilbuddet er mere vidtgående, træffes af bopælskommunen.

Forarbejderne til folkeskolelovens § 12, stk. 3, findes bl.a. i lovforslag nr. L 131 af 28. marts 2012 om ændring af lov om folkeskolen (Justering af frit skolevalg over kommunegrænser m.v.), Folketingstidende 2011-12.

Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår bl.a. følgende i forhold til visiteringen af elever med specialundervisningsbehov:

”1.1. Lovforslagets hovedpunkter

...

Derudover fastslås det med lovforslaget, at bopælskommunens visitering af elever med specialundervisningsbehov skal være bindende for skolekommunen for så vidt angår tilbuddets karakter. Skolekommunen skal således ikke kunne henvise en elev til et mere vidtgående tilbud, end bopælskommunen har visiteret eleven til. Der skal være sammenhæng mellem visiterings- og finansieringsansvar.

...

2.2.2. Den foreslåede ordning

a. Henvisning til specialundervisning

Det foreslås, at henvisning til specialundervisning fremover skal foretages efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen, hvis forældrene ønsker, at deres barn optages i en skole i en anden kommune end bopælskommunen i medfør af folkeskolelovens § 36, stk. 3. Bopælskommunens visitering

af elever med specialundervisningsbehov vil herefter være bindende for skolekommunen for så vidt angår tilbuddets karakter. Dette indebærer, at skolekommunen ikke kan henvise eleven til et mere vidtgående tilbud, end bopælskommunen har visiteret eleven til.

Herudover fastslås det, at afgørelsen af, om tilbuddet i skolekommunen er mere vidtgående end det tilbud, som bopælskommunen har visiteret til, skal træffes af bopælskommunen. Det vil herefter være bopælskommunen, der afgør, om et andet og evt. dyrere tilbud i en anden kommune er mere vidtgående, end det eleven er visiteret til, og om tilbuddet dermed kan afvises. En elev kan ikke optages i et specialundervisningstilbud i en anden kommune end bopælskommunen, før der foreligger en henvisning til specialundervisning efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen. Bopælskommunen forudsættes at have en faglig dialog med skolekommunen, inden bopælskommunen træffer sin visitations-afgørelse, hvorved det sikres, at afgørelsen træffes på et tilstrækkeligt oplyst grundlag.

Dermed sikres der sammenhæng mellem visiterings- og finansieringsansvar.

Forslaget indebærer, at skolekommunen ikke kan sætte sin faglige vurdering i stedet for den faglige vurdering, der allerede er foretaget i bopælskommunen. Dog fastholdes det eksisterende krav i lovgivningen om, at skolekommunen skal være enig i, at det ønskede tilbud er relevant for eleven. Ordningen tager således afsæt i, at bopælskommunen med sit kendskab til de lokale undervisningstilbud og løbende kontakt til barnets evt. nuværende skole har bedre forudsætninger for at foretage den faglige vurdering af barnets undervisningsbehov end den eventuelt kommende skolekommune.

Forslaget forventes at imødekomme kommunernes udfordringer i forhold til serviceniveauet, idet forældrenes muligheder for at lægge pres på bopælskommunens serviceniveau ved brug af det frie skolevalg begrænses. Med forslaget undgås ressourcespild til flere vurderinger af det samme barn, og det undgås, at barnet henvises til et specifikt, ressourceintensivt undervisningstilbud i en anden kommune end bopælskommunen på grund af manglende kendskab til relevante undervisningstilbud i bopælskommunen, herunder inkluderende tilbud.

Forslaget fjerner desuden en eventuel risiko for, at skolekommunens faglige vurdering af barnets undervisningsbehov påvirkes af muligheden for at visitere barnet til et bestemt undervisningstilbud i kommunen. Forslaget vil derfor formentlig medvirke til at styrke kommunernes muligheder for en hensigtsmæssig styring og prioritering af indsatsen på specialundervisningsområdet, da vurderingskompetencen placeres hos den kommune, der endeligt skal afholde de udgifter, der er forbundet med undervisningstilbuddet.

...

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Lovforslaget anses samlet set for at være udgiftsneutralt. Det har været en forudsætning for den fritvalgsordning, der blev etableret i 2005, at den samlet set ikke måtte påføre kommunerne merudgifter. Det har imidlertid vist sig, at den nuværende ordning kan indebære risiko for, at bopælskommunen påføres en uforudsigelig merudgift, i forbindelse med at elever vælger specialundervisningstilbud i en nabokommune, idet skolekommunen kan give en elev et mere omfattende tilbud, som bopælskommunen skal betale.

Med forslaget om at skolekommunen ikke kan henvise en elev til et mere vidtgående specialundervisningstilbud end det, bopælskommunen har visiteret eleven til, vil der være større sikkerhed for, at bopælskommunens udgifter ikke utilsigtet forøges i forbindelse med elevers benyttelse af mulighederne for frit valg på specialundervisningsområdet. ”

Af de specielle bemærkninger til lovforslaget fremgår bl.a. følgende i forhold til folkeskolelovens § 12, stk. 3:

”Samtidig slås det fast at skolekommunen ikke kan foretage henvisning til et mere vidtgående specialundervisningstilbud end det tilbud, som kommunalbestyrelsen eller skolelederen i bopælskommunen har henvist barnet til efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen, jf. folkeskolelovens § 12, stk. 2.

Det præciseres dermed i lovgivningen, at bopælskommunens henvisning af elever med specialundervisningsbehov er bindende for skolekommunen for så vidt angår tilbuddets karakter. Skolekommunen kan således ikke optage eleven i et mere vidtgående tilbud, end bopælskommunen allerede har visiteret eleven til. Det betyder fx, at hvis bopælskommunen har visiteret eleven til et vist antal støttetimer, kan skolekommunen ikke visitere eleven til fx specialklasse eller specialskole. Forslaget indebærer endvidere, at skolekommunen ikke kan sætte sin faglige vurdering i stedet for den faglige vurdering, der er foretaget i bopælskommunen.

Med forslaget vil det desuden være bopælskommunen, der træffer afgørelse om, hvorvidt det tilbud, skolekommunen påtænker at henvise eleven til, er mere vidtgående end det tilbud, eleven er blevet visiteret til i bopælskommunen. Det vil således være bopælskommunen, der afgør, om et andet og fx dyrere tilbud i anden kommune er mere vidtgående, end det eleven er visiteret til, og om tilbuddet dermed kan afvises. ”

Ombudsmandens bemærkninger

1. Kommunens afslag på frit skolevalg

1.1. De hensyn og oplysninger, der indgik i A Kommunes afgørelse af 30. oktober 2012, fremgår bl.a. af selve afgørelsen:

”Imidlertid er taksten for en plads på X specialskole, både for så vidt angår undervisning og SFO, knap 50 % eller i alt 220.000 kr. højere end taksten på Y specialskole.

Vi må alene på den baggrund vurdere, at der er tale om et langt mere vidtgående tilbud på X specialskole og kan derfor ikke godkende skolen til ’frit skolevalg’.”

Herudover har kommunen i sin udtalelse til mig af 9. september 2013 bl.a. anført:

”A Kommune har enkelte elever på X specialskole og er blandt andet herigennem vel bekendt med skolen i relation til målgrupper og det pædagogiske tilbud. Kommunen vurderer, at X specialskole målt på disse parametre er sammenlignelig med kommunens eget tilbud Y specialskole.

A Kommune var imidlertid opmærksom på, at X specialskole er et markant dyrere tilbud. For at verificere dette indhentede kommunen forud for afgørelsen den 20. oktober 2012 den aktuelle takst for X specialskole.

En prisdifference på knap 50 % eller 220.000 kr. er i A Kommunes vurdering en væsentlig forskel, og kommunen har alene på den baggrund vurderet, at X specialskole er et mere vidtgående tilbud.

Da tilbuddet i øvrigt vurderes sammenligneligt med det tilbud, A Kommune har visiteret eleven til, er det alene denne takst, der ligger til grund for afgørelsen.

...

En merpris på knap 50 % eller 220.000 kr. indebærer i A Kommunes vurdering et klart mere vidtgående specialundervisningsstilbud og udgør i kommunens vurdering, givet forudsætningerne i loven, et sagligt og tilstrækkeligt grundlag for afgørelsen.”

Endelig skrev kommunen i sin udtalelse af 31. januar 2014 – og altså efter at Undervisningsministeriet havde tilkendegivet sin opfattelse af reglerne – bl.a.:

”A Kommune har på baggrund af kendskabet til X specialskole foretaget den faglige vurdering, at de to tilbuds faglige karakter er ens, men at det ønskede tilbud er 50 % dyrere end det anviste, svarende til en årlig merudgift på ca. 220.000.

A Kommune fastholder på den baggrund, at det ønskede tilbud samlet set vurderes som mere vidtgående end det anviste.”

På baggrund af dette og min sagsgennemgang i øvrigt (jeg henviser nærmere til side 12 ff.) må jeg lægge til grund, at A Kommune ved sin vurdering af, om drengen kunne visiteres til X specialskole, alene lagde vægt på, at X specialskole var et væsentligt dyrere tilbud end Y specialskole, der var den skole, som kommunen tilbød drengen.

Kommunen har således ikke på noget tidspunkt anført, at X specialskoles tilbud rent indholdsmæssigt (f.eks. pædagogisk, i forhold til målgruppe eller på anden måde) var mere vidtgående end Y specialskoles, men har alene anført, at tilbuddene er ”sammenlignelige”. Jeg må forstå dette således, at det var kommunens vurdering, at Y specialskole og X specialskole indholdsmæssigt var sammenlignelige tilbud, som dermed begge kunne dække drengens behov.

1.2. Spørgsmålet er herefter, hvad der ligger i begrebet ”et mere vidtgående specialundervisningstilbud” i folkeskolelovens § 12, stk. 3. Spørgsmålet er nærmere bestemt, om det er sagligt og i overensstemmelse med loven i denne vurdering udelukkende at lægge vægt på økonomiske hensyn.

På den ene side har jeg – i hvert fald ud fra mere generelle betragtninger – en vis forståelse for A Kommunes synspunkter.

Hvis Y specialskoles og X specialskoles specialundervisningstilbud indholdsmæssigt er sammenlignelige – og drengen altså måtte antages at profitere lige godt af begge tilbud – kan det således umiddelbart forekomme mindre rimeligt, at A Kommune skal være tvunget til at finansiere X specialskoles tilbud, der er 50 pct. dyrere end Y specialskoles.

En sådan betragtning kan også siges at ligge i forlængelse af formålet med lovændringen i 2012 om bl.a. ”sammenhæng mellem visiterings- og finansieringsansvar” og om at forebygge, at bopælskommunen ”påføres en uforudsigelig merudgift, i forbindelse med at elever vælger specialundervisningstilbud i en nabokommune, idet skolekommunen kan give en elev et mere omfattende tilbud, som bopælskommunen skal betale”. Jeg henviser til gengivelsen af de relevante lovforarbejder ovenfor.

Heroverfor står imidlertid, at det afgørende efter ordlyden af § 12, stk. 3, alene er, om det pågældende tilbud er mere ”vidtgående” end det, som bopælskommunen har henvist barnet til.

Dette udtryk er ikke nærmere defineret i loven eller dens forarbejder, men en almindelig sproglig forståelse fører efter min opfattelse til, at der sigtes til det indholdsmæssige i tilbuddet (f.eks. karakteren af målgruppen og omfanget og kvaliteten af de pædagogiske tilbud mv.). I samme retning taler en række af de almindelige bemærkninger i lovforslaget, bl.a. at skolekommunen ikke kan sætte sin ”faglige vurdering” i stedet for den, der er foretaget i bopælskommunen, og at bopælskommunens vurdering er bindende for så vidt angår tilbuddets ”karakter”.

I lovforslagets specielle bemærkninger er det i tilknytning hertil bl.a. anført, at det ”således [vil] være bopælskommunen, der afgør, om et andet og fx dyrere tilbud i anden kommune er mere vidtgående, end det eleven er visiteret til, og om tilbuddet dermed kan afvises”. Også her synes det klart forudsat, at den omstændighed, at skolekommunens tilbud er dyrere end bopælskommunens, ikke i sig selv indebærer, at det – i lovens forstand – skal anses for mere vidtgående.

Den samme retsopfattelse er, som jeg forstår det, lagt til grund i Undervisningsministeriets udtalelse af 16. december 2013 til mig, jf. nedenfor under ”Sagsfremstilling”. Det synes således her klart forudsat, at afgørelsen af, om et tilbud er mere ”vidtgående” end et andet, skal bygge på en faglig vurdering.

A Kommune har i den forbindelse henvist til Undervisningsministeriets høringskrivelse af 26. juni 2012, hvoraf det fremgår, at bopælskommunen kan afvise optagelse i et andet tilbud, hvis bopælskommunen – bl.a. på baggrund af tilbuddets pris – vurderer, at tilbuddet er mere vidtgående.

Til dette bemærker jeg, at høringsbrevet må tillægges meget begrænset værdi som fortolkningsbidrag, og jeg finder i øvrigt ikke, at det kan forstås anderledes end den nævnte udtalelse af 16. december 2013. Det synes således også i høringsbrevet netop forudsat, at en forskel i pris ikke kan stå alene i vurderingen af, om tilbuddet i lovens forstand er mere vidtgående. Noget andet er – og det er formentlig det, der sigtes til i høringsbrevet – at en sådan forskel kan være en helt saglig anledning til at undersøge, om det dyrere tilbud fagligt er mere vidtgående end det billigere, jf. også pkt. 1.3 nedenfor.

1.3. Det foreliggende spørgsmål må i mange tilfælde antages ikke at blive sat på spidsen.

I tilfælde – som det foreliggende – hvor skolekommunens tilbud er væsentligt dyrere end bopælskommunens, vil dette forhold således som nævnt efter min opfattelse i almindelighed i sig selv kunne være en helt saglig anledning til at undersøge, om tilbuddet må anses for fagligt mere vidtgående. Vurderingen af sidstnævnte spørgsmål vil jeg som ombudsmand i almindelighed ikke kunne gå nærmere ind i.

I den foreliggende sag er spørgsmålet således kun udslagsgivende, fordi A Kommune har givet udtryk for, at det alene er forskellen i takst i henholdsvis Y specialskole og X specialskole, der har været bestemmende for kommunens afgørelse.

I en sådan situation er det nødvendigt at afklare, om denne forskel i sig selv kan begrunde, at det dyrere tilbud anses for ”mere vidtgående” i den forstand, som folkeskolelovens § 12, stk. 3, bruger udtrykket.

Som det fremgår af det, der er anført ovenfor, mener jeg efter en samlet vurdering ikke, at dette kan antages at være tilfældet.

1.4. Samlet set er det derfor min opfattelse, at A Kommune ved sin afgørelse af 30. oktober 2012 i medfør af folkeskolelovens § 12, stk. 3, ikke alene kunne lægge vægt på, at X specialskole takstmæssigt var dyrere end Y specialskole. Kommunens afgørelse er derfor efter min opfattelse ikke truffet i overensstemmelse med lovgivningen.

A Kommune har oplyst til mig, at drengen nu går i 9. klasse på Z Efterskole. På den baggrund har jeg ikke anmodet A Kommune om at genoptage sagen om drengens skolegang. Mener partsrepræsentanten eller drengens mor, at sagen bør genoptages på baggrund af min udtalelse, har de mulighed for at anmode kommunen herom.

2. Partshøring

Forud for afgørelsen af 30. oktober 2012 partshørte A Kommune ikke morens partsrepræsentant.

I kommunens udtalelser til mig har kommunen oplyst, at der ikke skete partshøring, da partsrepræsentanten var klar over, at X specialskole var et dyrere tilbud, og at en eventuel partshøring ville have forlænget sagsbehandlingstiden, hvilket ikke var til borgerens fordel.

Ud fra det materiale, som jeg har modtaget, fremgår ikke, at partsrepræsentanten forud for kommunens afgørelse blev oplyst om den konkrete takst for X specialskoles tilbud. I sine svar til mig har partsrepræsentanten dog heller ikke anfægtet, at han var klar over, at X specialskoles tilbud var dyrere.

A Kommune blev først endeligt bekendt med taksten for X specialskole samme dag, som afgørelsen af 30. oktober 2012 blev truffet.

På tidspunktet for kommunens afgørelse havde § 19 i forvaltningsloven (lovbekendtgørelse nr. 988 af 9. oktober 2012) følgende ordlyd:

”§ 19. Kan en part i en sag ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

1) det efter oplysningernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag,

2) udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for sagens afgørelse,

3) partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse,

4) parten ikke har ret til aktindsigt efter reglerne i kapitel 4 med hensyn til de pågældende oplysninger,

5) den påtænkte afgørelse vil berøre en videre, ubestemt kreds af personer, virksomheder m.v., eller hvis forelæggelsen af oplysningerne for parten i øvrigt vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder, eller

6) der ved lov er fastsat særlige bestemmelser, der sikrer parten adgang til at gøre sig bekendt med grundlaget for den påtænkte afgørelse og til at afgive en udtalelse til sagen, inden afgørelsen træffes.

Stk. 3. (...)”

I forhold til oplysningerne om taksten for X specialskole må det konstateres, at der er tale om faktiske oplysninger, som var af væsentlig betydning for sagens afgørelse, da kommunen alene lagde vægt på disse.

På den baggrund mener jeg, at kommunen burde have partshørt partsrepræsentanten over de indhentede oplysninger om taksten for X specialskole. Partsrepræsentanten ville herved også have haft anledning til at gøre sine synspunkter gældende, med hensyn til hvilken retlig betydning oplysningerne efter folkeskolelovens § 12, stk. 3, kunne tillægges.

Jeg bemærker i øvrigt, at kommunen ikke kunne undlade partshøring med henvisning til en længere sagsbehandlingstid, medmindre betingelserne i forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 2 og 3, var opfyldt. Det var de efter min opfattelse ikke i den foreliggende sag.

Som nævnt ovenfor under pkt. 1.4 har jeg oplyst partsrepræsentanten om muligheden for at anmode om genoptagelse af sagen.

Jeg foretager mig ikke yderligere i sagen.

Sagsfremstilling

Den 13. august 2012 traf A Kommune (Æ Skole) afgørelse om drengens skoletilbud. Kommunen traf i medfør af folkeskolelovens § 20, stk. 2, afgørelse om, at drengen skulle have specialpædagogisk bistand/særligt skoletilbud på Y specialskole.

Moren klagede over denne afgørelse, men kommunen fastholdt ved brev af 11. september 2012 afgørelsen om drengens skolegang. Sagen blev herefter sendt til Klagenævnet for Specialundervisning.

Det fremgår af bilagene, at partsrepræsentanten den 8. oktober 2012 under en telefonsamtale med klagenævnet anmodede om opsættende virkning. Ved afgørelse af 19. oktober 2012 afviste klagenævnet at tillægge klagen opsættende virkning. I afgørelsen vejledte klagenævnet også om muligheden for frit skolevalg.

I en e-mail af 29. oktober 2012 skrev partsrepræsentanten bl.a. til A Kommune:

”Jeg vil derfor for en god ordens skyld gerne anmode om, at du bekræfter, at såfremt vi ikke måtte få medhold i Klagenævnet, så vil drengens mor have mulighed for at tilvælge X specialskole under ’frit skolevalg’.”

I forlængelse heraf kontaktede A Kommune i en e-mail af 30. oktober 2012 B Kommune og skrev bl.a.:

”Kære (...)

Vil du oplyse mig om taksten for et heldagstilbud (uden befordring) på X specialskole.

Jeg skal bruge oplysningen som grundlag for en afgørelse om, hvorvidt vi vil godkende X specialskole til frit skolevalg.”

B Kommune svarede samme dag, at taksten for X specialskole for 2012 var 689.120 kr. om året, men på grund af besparelser ville taksten for 2013 være ca. 650.000 kr. om året.

I en e-mail ligeledes af 30. oktober 2012 traf A Kommune afgørelse om, at drengen ikke kunne visiteres til X specialskole. I afgørelsen skrev kommunen bl.a.:

”Det er korrekt, at X specialskole er omfattet af muligheden for ’frit skolevalg’, jf. folkeskolelovens § 12. X specialskole har endvidere samme elev-målgrupper som Y specialskole.

Imidlertid er taksten for en plads på X specialskole, både for så vidt angår undervisning og SFO, knap 50 % eller i alt 220.000 kr. højere end taksten på Y specialskole.

Vi må alene på den baggrund vurdere, at der er tale om et langt mere vidtgående tilbud på X specialskole og kan derfor ikke godkende skolen til ’frit skolevalg’.

Denne afgørelse er truffet i henhold til folkeskolelovens § 12, stk. 3, jf. nedenfor. ”

Samme dag skrev partsrepræsentanten bl.a. følgende i en e-mail til kommunen:

”Tak for den tydelige melding om, at X specialskole og Y specialskole er ensartede tilbud med samme elev-målgrupper.

I forhold til loven og lovbemærkningerne fremgår det tydeligt, at kommunens afgørelse alene kan baseres på, om tilbuddet indholdsmæssigt er mere vidtgående. Altså hvis bopælskommunen vurderer 6 timers egentlig støtte, så kan skolekommunen ikke henvise til f.eks. specialinstitution.

En takstmæssig forskel på to ensartede tilbud kan ikke lægges til grund for kommunens afgørelse som et sagligt hensyn. ”

I en e-mail af 31. oktober 2012 til partsrepræsentanten skrev kommunen følgende:

”At elevmålgrupperne er de samme, er ikke ensbetydende med, at tilbuddene er det. Vores afgørelse bygger netop på en vurdering af, at X specialskole er et langt mere vidtgående tilbud og vi fastholder afgørelsen. ”

Den 18. juni 2013 anmodede jeg – på baggrund af en klage til mig fra partsrepræsentanten – A Kommune om en udtalelse. Jeg skrev følgende til A Kommune:

”Jeg har modtaget en klage fra (...) [partsrepræsentanten for drengens mor]. Han har – på vegne af (...) [drengens mor] – klaget til mig over A Kommunes afgørelse af 30. oktober 2012 om frit skolevalg.

Jeg vedlægger en kopi af partsrepræsentantens e-mail af 8. november 2012 og det materiale, som jeg har modtaget fra ham. Med henvisning hertil beder jeg A Kommune om en udtalelse om sagen om frit skolevalg.

Jeg beder A Kommune om at redegøre for, hvilke oplysninger kommunen indhentede om X specialskole og skolens undervisningstilbud i forbindelse med vurderingen af, om X specialskoles tilbud var mere vidtgående end det, som drengen var blevet tilbudt på Y specialskole. Jeg beder også kommunen oplyse, om der blev foretaget partshøring forud for afgørelsen af 30. oktober 2012, og – hvis det ikke var tilfældet – hvorfor der ikke blev foretaget partshøring.

I afgørelsen af 30. oktober 2012 har A Kommune anført følgende:

...

Partsrepræsentanten har i klagen til mig anført, at han ikke mener, at A Kommune kan afslå ansøgningen om frit skolevalg alene ud fra en økonomisk betragtning. Jeg kan desuden se, at partsrepræsentanten under sagens behandling i kommunen gjorde gældende, at en takstmæssig forskel ikke var et sagligt hensyn. Jeg beder A Kommune om at forholde sig til denne indsigelse i udtalelsen til mig. ”

I A Kommunes udtalelse til mig af 9. september 2013 skrev kommunen bl.a.:

”Hvilke oplysninger indhentede kommunen om X specialskole og skolens undervisningstilbud i forbindelse med vurderingen af, om X specialskoles tilbud var mere vidtgående.

A Kommune har enkelte elever på X specialskole og er blandt andet herigennem vel bekendt med skolen i relation til målgrupper og det pædagogiske tilbud. Kommunen vurderer, at X specialskole målt på disse parametre er sammenlignelig med kommunens eget tilbud Y specialskole.

A Kommune var imidlertid opmærksom på, at X specialskole er et markant dyrere tilbud. For at verificere dette indhentede kommunen forud for afgørelsen den 20. oktober 2012 den aktuelle takst for X specialskole.

En prisdifference på knap 50 % eller 220.000 kr. er i A Kommunes vurdering en væsentlig forskel, og kommunen har alene på den baggrund vurderet, at X specialskole er et mere vidtgående tilbud.

Da tilbuddet i øvrigt vurderes sammenligneligt med det tilbud, A Kommune har visiteret eleven til, er det alene denne takst, der ligger til grund for afgørelsen.

Blev der foretaget partshøring inden afgørelsen – og hvis ikke, hvorfor?

Der blev ikke foretaget partshøring forud for afgørelsen af 30. oktober 2012, da afslaget ikke blev begrundet i forhold, der var ubekendte for borgeren.

Familien var bekendt med, at X specialskole er et dyrere tilbud end det tilbudte skoletilbud.

Er den takstmæssige forskel et sagligt hensyn?

...

En merpris på knap 50 % eller 220.000 kr. indebærer i A Kommunes vurdering et klart mere vidtgående specialundervisningsstilbud og udgør i kommunens vurdering, givet forudsætningerne i loven, et sagligt og tilstrækkeligt grundlag for afgørelsen.

Det kan afslutningsvist generelt anføres, at det er fuldt ud lovligt (sammen med faglige hensyn) at inddrage økonomiske hensyn i sagsbehandlingen, fx bør en kommune sikre, at tilbud er anskaffet og eller leveret på en økonomisk hensigtsmæssig måde og ved valg mellem 2 tilbud, der er lige egnede til at opfylde borgerens behov, vælge det billigste.

Til sammenligning kan endelig henvises til, at det fx på området for botilbud efter serviceloven med Ankestyrelsens afgørelse SM 165-10 er præciseret, at det frie valg kan begrænses af økonomiske hensyn:

I vurderingen af, om et tilbud er af tilsvarende art, må der endvidere indgå en økonomisk dimension, som betyder, at et botilbud ikke er tilsvarende, såfremt der er tale om en væsentlig merudgift i forhold til det tilbud, kommunen er fremkommet med. ”

Jeg sendte den 12. september 2013 en kopi af kommunens udtalelse til partsrepræsentanten, som fremkom med følgende bemærkninger:

”– I afgørelsen af 19. oktober 2012 om opsættende virkning fra Klagenævnet for Specialundervisning (nævnets j.nr. (...)) rådgiver nævnet os afslutningsvis om muligheden for at gøre brug frit skolevalg. Nævnet oplyser, ’at forældre til børn med behov for specialundervisning også har mulighed for at benytte sig af muligheden for frit skolevalg’. Jeg har efterfølgende fået uddybet muligheden hos jurist (...) i Ministeriet for Børn og Undervisning. Det er altså Klagenævnet, der guider os i denne retning – vi var ikke af egen drift opmærksomme på denne mulighed. Klagenævnet er forud herfor fuldt vidende om, at der er tale om to sammenlignelige specialinstitutioner og tilbud, og vi oplyses om, at den eneste konsekvens for os ved brug af ’frit skolevalg’ er, at vi selv skal betale skoletransport. Vi oplyses om, at ’frit valg’ mellem sammenlignelige tilbud er en rettighed – kun med transportudgiften som konsekvens.

– Vi må konstatere, at kommunen forudgående forsømmer deres loyale oplysningspligt i revurderingen af skolevalget for drengen, da kommunen ikke af egen drift orienterer os om muligheden for ’frit skolevalg’.

– Vi finder fortsat, at kommunen burde have partshørt os om afslaget på brug af ’frit skolevalg’ af takstmæssige hensyn. Ombudsmanden har fået kommunens kortfattede afslag uden begrundelse. Det materiale som kommunen nu har fremsendt til Ombudsmanden har jo klart indgået i kommunens overvejelser på daværende tidspunkt, og burde have været partshørt som begrundelse ud over en faktisk oplysning om takstniveauer, så vi havde haft lejlighed til kvalificeret at forholde os til kommunens forvaltningsmæssige og juridiske vurdering, som ligger til grund for kommunens afslag. En myndighed kan jo ikke skønne, at det ikke er nødvendigt at partshøre, fordi borgeren i forvejen formentlig er bekendt med et faktisk forhold men ikke samtlige forhold med betydning for sagens bedømmelse.

– Vi finder fortsat ikke, at kommunen kan sige nej til frit skolevalg alene af takstmæssige hensyn. Det er åbenbart, at en kommune har en økonomisk interesse i, at et barn der i bopælskommunen har fået tilbudt 5 støttetimer på distriktsskolen ikke via frit skolevalg af forældrene kan placeres på en specialinstitution i en anden skolekommune. Her er der et legitimt økonomisk hensyn at varetage for bopælskommunen – således at det ppr vurderede tilbud er det, der indholdsmæssigt sætter rammen, men ikke kommunernes evt. forskellige produktionspris på samme tilbud. Kommunen er jo enig i, at skolekommunens tilbud ikke er mere vidtgående end bopælskommunen. Overføres kommunens taksmæssige argumentation til ’frit sygehusvalg’ er det tydeligt, at hospitalernes produktionspris for f.eks. hofteoperationer ikke spiller nogen rolle for borgernes frit sygehusvalg rettigheder.”

Jeg sendte disse bemærkninger til kommunen, som skrev følgende til mig i brev af 1. oktober 2013:

”Borger bemærker følgende:

1. A Kommune burde have oplyst om muligheden for frit valg
2. A Kommune burde have partshørt over de konkrete oplysninger om takst.
3. Det er ikke lovligt at træffe afgørelse ud fra økonomiske hensyn

A Kommune anerkender, at kommunen af egen drift har en forpligtelse til at vejlede borgerne om deres muligheder efter lovgivningen, jf. § 7 i forvaltningsloven og § 5 i retssikkerhedsloven.

Da forvaltningen vurderede, at det ønskede tilbud ikke var omfattet efter reglerne om frit valg, blev der ikke fundet anledning til at oplyse om disse regler.

A Kommune henholder sig i øvrigt til de tidligere fremsendte bemærkninger til sagen, herunder at der ikke skal partshøres over oplysninger, som borgeren er bekendt med, idet det bemærkes, at partshøring i denne situation alene ville have forlænget sagsbehandlingstiden, hvilket ikke er til borgerens fordel.

Protokolbemærkning efter behandling i Skole- og Børneudvalget

Svarudkast til Folketingets Ombudsmand er godkendt på Skole- og Børneudvalgsmøde den 1. oktober 2013. Følgende protokolbemærkning er begæret medsendt svaret til ombudsmanden i medfør af kommunestyrelsesloven § 13, stk. 2:

'(...) [en lokalpolitiker] kan ikke godkende svarudkastet til Folketingets Ombudsmand idet:

- *Det findes, at den forvaltningsmæssige afvisning af det ansøgte skolevalg udgør en omgåelse af bestemmelserne om frit skolevalg.*
- *Den angivne begrundelse for afvisningen, at der skulle være tale om et 'mere vidtgående tilbud' findes ikke korrekt.*

Det foretrukne skolevalg er dyrere, men dette gør ikke tilbuddet til et i lovgivningens forstand 'mere vidtgående tilbud', som det fremføres i afslaget. Afslaget afspejler reelt en praksis med afvisning af frit skolevalg alene begrundet i prisforskel.

- *Den mildt sagt kiksede forvaltningsmæssige håndtering af processen omkring svaret til Ombudsmanden, sammenholdt med, at det kan konstateres, at reglerne om partshøring ikke er overholdt i sagen; tyder på at A Kommune indenfor dette sagsområde ikke har et acceptabelt niveau mht. professionalisme. ”*

Den 30. oktober 2013 bad jeg Undervisningsministeriet om en udtalelse i sagen: Jeg skrev bl.a. følgende:

”Som det fremgår af A Kommunes udtalelse af 9. september 2013, mener kommunen, at X specialskole, som er den skole, som familien ønsker, at drengen skal gå på, er et tilbud som i relation til målgruppe og det pædagogiske tilbud er sammenligneligt med Y specialskole, som er kommunens eget tilbud til drengen. Men da X specialskole er 220.000 kr., dvs. knap 50 %, dyrere end Y specialskole, har A Kommune alene på den baggrund vurderet, at X specialskole er et ’mere vidtgående tilbud’. Kommunen har derfor den 30. oktober 2012 truffet afgørelse om ikke at godkende X specialskole til frit skolevalg.

Jeg vedlægger kopi af:

...

Idet jeg henviser til dette materiale, beder jeg Undervisningsministeriet om en udtalelse om sagen, herunder om det er i overensstemmelse med reglerne at karakterisere et tilbud som ’mere vidtgående’ (i folkeskolelovens § 12, stk. 3’s forstand), alene fordi der er tale om et tilbud, der er dyrere end kommunens eget tilbud.”

Undervisningsministeriet skrev følgende i sin udtalelse af 16. december 2013:

”Det fremgår af A Kommunes afgørelse, at kommunen ikke kan godkende, at den omhandlede elev optages på X specialskole i B Kommune i henhold til reglerne om frit valg af folkeskole. Afslaget er begrundet med, at X specialskole er et mere vidtgående undervisningstilbud end det undervisningstilbud på Y specialskole, som A Kommune har henvist eleven til.

Det fremgår endvidere af A Kommunes afgørelse, at taksten for en plads på X specialskole er 220.000 kr. højere end på Y specialskole. Kommunen har alene på den baggrund vurderet, at undervisningstilbuddet på X specialskole er ’et langt mere vidtgående tilbud’ end undervisningstilbuddet på Y specialskole.

A Kommune har ved brev af 9. september 2013 til Folketingets Ombudsmand fastholdt sin afgørelse af 30. oktober 2012 og begrundelsen herfor.

Endvidere har A Kommune supplerende oplyst til Folketingets Ombudsmand, at kommunen har enkelte elever på X specialskole og er herigennem vel bekendt med skolen i relation til målgruppen og de pædagogiske tilbud. Det fremgår, at kommunen vurderer, at X specialskole er sammenlignelig med kommunens eget tilbud på Y specialskole.

I denne anledning skal Undervisningsministeriet udtale følgende:

Inden for folkeskolen har forældre krav på, at deres barn optages i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune, hvis der er plads på den ønskede skole, jf. folkeskolelovens § 36, stk. 3.

Dette gælder også for elever med særlige behov, for eksempel for specialundervisning, sprogstøtte eller optagelse i modtagelsesklasse. Dog er det en forudsætning, at den valgte folkeskole har et relevant tilbud i forhold til barnets særlige behov, og at der er plads i tilbuddet på skolen.

Ved lov nr. 511 af 4. juni 2012 om ændring af lov om folkeskolen (Justering af frit skolevalg over kommunegrænser m.v.) blev der indsat følgende bestemmelse i folkeskolelovens § 12, stk. 3:

'Ønsker forældre, at deres barn optages i en skole beliggende i en anden kommune end bopælskommunen, jf. § 36, stk. 3, foretages henvisningen til specialundervisning, jf. stk. 2, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen. Skolekommunen kan ikke foretage henvisning til et mere vidtgående specialundervisningstilbud end det tilbud, som bopælskommunen har henvist barnet til. Afgørelsen af, om tilbuddet er mere vidtgående, træffes af bopælskommunen. '

Der fremgår følgende af forarbejderne til lov nr. 511 af 4. juni 2012 (lovforslag nr. L 131 af 28. marts 2012, Folketinget 2011-12, bemærkningerne til § 1, nr. 1):

'Samtidig slås det fast at skolekommunen ikke kan foretage henvisning til et mere vidtgående specialundervisningstilbud end det tilbud, som kommunalbestyrelsen eller skolelederen i bopælskommunen har henvist barnet til efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen, jf. folkeskolelovens § 12, stk. 2.

Det præciseres dermed i lovgivningen, at bopælskommunens henvisning af elever med specialundervisningsbehov er bindende for skolekommunen for så vidt angår tilbuddets karakter. Skolekommunen kan således ikke optage eleven i et mere vidtgående tilbud, end bopælskommunen allerede har visiteret eleven til. Det betyder fx, at hvis bopælskommunen har visiteret eleven til et vist antal støttetimer, kan skolekommunen ikke visitere eleven til fx specialklasse eller specialscole. Forslaget indebærer endvidere, at skolekommunen ikke kan sætte sin faglige vurdering i stedet for den faglige vurdering, der er foretaget i bopælskommunen.

Med forslaget vil det desuden være bopælskommunen, der træffer afgørelse om, hvorvidt det tilbud, skolekommunen påtænker at henvise eleven til, er mere vidtgående end det tilbud, eleven er blevet visiteret til i bopælskommunen. Det vil således være bopælskommunen, der afgør, om et andet og fx dyrere tilbud i anden kommune er mere vidtgående, end det eleven er visiteret til, og om tilbuddet dermed kan afvises.

Forslaget medfører, at en elev ikke kan optages i et specialundervisningstilbud i en anden kommune end bopælskommunen, før der foreligger en henvisning til specialundervisning efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen.

Dermed sikres der sammenhæng mellem visiterings- og finansieringsansvar. Forslaget ændrer ikke på, at elever fortsat har krav på at få den specialundervisning, de har behov for. '

Som det fremgår af foranstående, skal henvisning til specialundervisning foretages efter pædagogisk-psykologisk rådgivning i bopælskommunen, hvis forældrene ønsker, at deres barn optages i en skole i en anden kommune end bopælskommunen i henhold til bestemmelserne om frit valg af folkeskole.

Bopælskommunens visitation af et barn med specialundervisningsbehov er bindende for skolekommunen for så vidt angår tilbuddets karakter, hvilket indebærer, at skolekommunen ikke kan henvise barnet til et mere vidtgående tilbud end det, som bopælskommunen har visiteret barnet til.

Herudover er det fastsat i folkeskolelovens § 12, stk. 3, at afgørelsen af, om tilbuddet i skolekommunen er mere vidtgående end det tilbud, som bopælskommunen har visiteret til, træffes af bopælskommunen. Det vil sige, at det er bopælskommunen, der på baggrund af en faglig vurdering træffer afgørelse om, hvorvidt tilbuddet i skolekommunen er mere vidtgående end det tilbud, som bopælskommunen har visiteret eleven til.

Ved vurderingen af, om tilbuddet i skolekommunen er mere vidtgående, er det tilbuddets karakter, der er afgørende, jf. de ovenfor citerede bemærkninger til lovforslaget, hvorved skolekommunen dermed er afskåret fra at optage eleven i et mere vidtgående tilbud, end det bopælskommunen har visiteret eleven til.

Som eksempel er nævnt, at dette fx betyder, at hvis bopælskommunen har visiteret eleven til støttetimer, kan skolekommunen ikke visitere eleven til fx specialklasse eller specialskole. Heraf følger også, at hvis karakteren af to tilbud rent faktisk er sammenlignelige, kan bopælskommunen ikke modsætte sig forældrenes brug af bestemmelserne om frit valg af folkeskole, som også gælder for elever for behov for specialundervisning.

Undervisningsministeriet skal bemærke, at der i A Kommunes afgørelse af 30. oktober 2012 som begrundelse for afslaget alene er henvist til, at taksten for en plads på X specialskole er 220.000 kr. højere end taksten for en plads på Y specialskole.

Under hensyn til retsgrundlaget, jf. foran, må Undervisningsministeriet imidlertid gå fra, at A Kommune i forbindelse med afgørelsen af 30. oktober 2012 har foretaget en faglig vurdering af, at undervisningstilbuddet på X specialskole er mere vidtgående end undervisningstilbuddet på Y specialskole. Det fremgår ikke, hvilke hovedhensyn der har været bestemmende herfor, cf. forvaltningslovens § 24, stk. 1, 2. pkt.”

Den 18. december 2013 sendte jeg kopi af Undervisningsministeriets udtalelse til A Kommune og partsrepræsentanten.

Partsrepræsentanten skrev følgende til mig i en e-mail af 3. januar 2014:

”UVM bruger knap 3 sider på at gennemgå sagens faktum og retsgrundlag, for så til sidst at drage den overraskende og uunderbyggede konklusion i sidste afsnit nederst side 3:

’Under hensyn til retsgrundlaget, jf. foran, må Undervisningsministeriet imidlertid gå ud fra, at A Kommune i forbindelse med afgørelsen af 30. oktober 2012 har foretaget en faglig vurdering af, at undervisningstilbuddet på X specialskole er mere vidtgående end undervisningstilbuddet på Y specialskole. Det fremgår ikke, hvilke hovedhensyn, der har været bestemmende herfor, cf. forvaltningslovens § 24, stk. 1 2 pkt.’

UVM siger således efter min opfattelse, at det ikke er foreneligt med retsgrundlaget, hvis A Kommune alene på grundlag af takstforskellen har vurderet, at X specialskoles tilbud er mere vidtgående end Y specialskoles.

Men det er jo præcis hvad A Kommune selv skriftligt oplyser at de har gjort. Jeg har selv tidligere opfordret A Kommune til at foretage en indholdsmæssig sammenligning af de to tilbud, hvilket de har afvist.

Endelig har jeg fået aktindsigt i A Kommunes sagsbehandling af hele sagen. Der er ikke udleveret nogen akter der understøtter UVM's antagelse om, at Kommunen i forbindelse med afgørelsen af 30. oktober 2012 har foretaget en faglig vurdering ', jfr. citatet ovenfor.

Tværtom er Kommunen jo enig med mig i, at de to tilbud indholdsmæssigt er sammenlignelige.

Jeg synes således at det er godtgjort, at Kommunens afgørelse er retsstridig jfr. UVM's gennemgang af retsgrundlaget, og den argumentation i sagen Kommunen selv har oplyst over for Ombudsmanden. ”

Jeg sendte en kopi af partsrepræsentantens brev til A Kommune den 6. januar 2014.

A Kommune skrev i et brev af 31. januar 2014 til mig bl.a.:

”Undervisningsministeriet angiver at der skal ske en faglig vurdering af, om det ønskede tilbud er mere vidtgående. Ministeriet går ud fra, at kommunen har foretaget en faglig vurdering af tilbuddet på X specialskole, men angiver at det ikke fremgår, hvilke hovedhensyn der har været bestemmende herfor.

A Kommune skal indledningsvis henvise til Undervisningsministeriets høringsbrev af 26. juni 2012 til udmøntning af reglen, hvoraf det fremgår:

’Bopælskommunen kan afvise, at eleven optages i et specialundervisningstilbud i en anden kommune, hvis bopælskommunen – bl.a. på baggrund af tilbuddets pris – vurderer, at tilbuddet er mere vidtgående end det tilbud, som bopælskommunen har henvist til. ’

A Kommune skal understrege, at begge de omhandlede tilbud ud fra en faglig vurdering kunne dække borgerens behov. Vedrørende den faglige vurdering af tilbuddene henvises i øvrigt til Klagenævnet for Specialundervisnings afgørelse.

A Kommune har på baggrund af kendskabet til X specialskole foretaget den faglige vurdering, at de to tilbuds faglige karakter er ens, men at det ønskede tilbud er 50 % dyrere end det anviste, svarende til en årlig merudgift på ca. 220.000.

A Kommune fastholder på den baggrund, at det ønskede tilbud samlet set vurderes som mere vidtgående end det anviste. ”

Ved e-mail af 16. februar 2014 fremkom partsrepræsentanten med følgende bemærkninger:

”Kommunen begrundet sin efter min vurdering ulovlige praksis med henvisning til en høringsskrivelse fra UVM til kommunerne om et forslag til bekendtgørelse. Jeg noterer mig at UVM efterfølgende over for Ombudsmanden har redegjort for, hvad der er praksis i forhold til den gældende bekendtgørelse. Jeg

antager at kommunen har pligt til at orientere sig i og administrere efter gældende bekendtgørelser. Jeg noterer mig også, at kommunen oplyser, at den på baggrund af kendskabet til X specialskole har foretaget den faglige vurdering, at de to tilbuds faglige karakter er ens, men at det ønskede tilbud er 50 % dyrere end det anviste.

Jeg noterer mig, at dette 'kendskab' er jeg ikke blevet partshørt om i forbindelse med den negative afgørelse, og jeg har ikke fået det udleveret ved min aktindsigtsbegæring. X specialskoles leder har endvidere overfor mig oplyst, at kommunen alene har henvendt sig til skolen om takster, hvilket underbygges af den skriftlige korrespondance mellem kommunen og X specialskole.

Det er fortsat min vurdering, at kommunens afslag alene med henvisning til takst er i strid med bekendtgørelsen. Hvilket underbygges af UVM's redegørelse for det gældende regelgrundlag.

Vi har ved flere lejligheder besøgt X specialskole, også med (...) [drengen], og fået redegjort for tilbud, læringsstrategi og klassesammensætning. I den børnepsykiatriske udredning af (...) fra C børnepsykiatriske hospital lægges der særlig vægt på, at (...) kommer i klasse med sammenlignelige begavede børn, og vi og X specialskoles leder vurderede et særligt godt match til denne klasse til (...). Vi har naturligvis også besøgt kommunens tilbud ved flere lejligheder, hvor vi ikke vurderer, at der er et tilsvarende match. Vi har gentagne gange opfordret kommunen til at gå ind i denne indholdsmæssige vurdering, hvilket de har afvist.

Det er vores opfattelse, at vi med reglerne om frit skolevalg i denne konkrete situation har ret til at vælge X specialskole. Og at kommunens afslag er ulovligt. Endelig er det vores opfattelse at den forvaltningsmæssige kvalitet af kommunens sagsbehandling har været endog meget kritisabel. Kommunen træffer afgørelse på grundlag af et forslag til bekendtgørelse og ikke den gældende retstilstand, og kommunen overholder ikke notatpligt og partshøringsregler. ”